

De ambities van de Duin- en Bollenstreek

Een vitale economie in een vitaal landschap

De Duin- en Bollenstreek heeft turbulente tijden achter de rug. In het recente verleden kwam grootschalige woningbouw (Bollenstad) verschillende keren aan de orde. Die dreiging is afgewend. De conclusies van het Pact van Teylingen liggen vast in het Streekplan Zuid-Holland West. Het gebied heeft in de Nota Ruimte de status van Greenport gekregen. Daarmee ligt het open karakter van de regio ook in de toekomst vast. Op die basis werkt de Duin- en Bollen-streek aan versterking van haar landschappelijke en economische potentie. Een vitale economie in een vitaal landschap, dat is de ambitie.

De Stichting Duin- en Bollenstreek Hou het Bloeiend (HHB) streeft een leefbare en economisch sterke regio na. Woningbouw en infrastructuur dienen daarop te zijn aangepast. HHB wil landschappelijke en economische activiteiten en belangen bundelen. Gezien het belang van het bollen- en bloemencomplex wil HHB de motor zijn van de Greenport Duin- en Bollenstreek.

Naast tuinbouwbedrijven kent de regio een belangrijke toeristische sector en tal van andere bedrijven.

Deze brochure brengt de ambities van de Duin- en Bollenstreek in beeld. Uitgangspunt daarbij is het open landschap. Dat landschap bepaalt van oudsher de cultuur van het gebied en de aard van de economie en geeft de regio zijn toeristische aantrekkelijkheid.

Een uniek landschap

In het landschap van de Duin- en Bollenstreek is af te lezen hoe de streekbewoners hun economie hebben ontwikkeld. Ooit liep hier de voornaamste uitweg van de Rijn naar de Noordzee, een open getijdengebied met kreken, strandvlaktes en strandwallen. Daardoor komen er tal van grondsoorten voor. De huidige landschappelijke structuur ontstond door het afgraven van de strandwallen. Dat maakte de zandgronden vrij, die bij uitstek geschikt bleken voor de bollenteelt. Met andere tuinbouwactiviteiten die van oudsher in de regio plaatsvinden, vormt de bollenteelt de basis van het huidige sierteeltcluster, Greenport Duin- en Bollenstreek.

In dit open landschap is de oude indeling van strandvlaktes en strandwallen nog zichtbaar. De bollenvelden zijn uniek in de wereld en trekken, samen met de zee en de duinen, veel toeristen en congresgangers

naar de regio. Bovendien ervaren de bewoners van de streek en de nabijgelegen steden het landschap als aantrekkelijk.

De geschiedenis van landschap en economie in de Duin- en Bollenstreek bewijst wat een OESO-conferentie enkele jaren geleden over fundamentele werkgelegenheid stelde. Economische activiteiten, die ontstaan op basis van bodemgesteldheid en klimaat zijn een bron van duurzame werkgelegenheid omdat ze sociaal verankerd zijn in de samenleving. Overheden doen er beter aan zulke clusters te koesteren dan 'gebiedsvreemde' activiteiten te stimuleren. Want die verdwijnen zodra daarvoor elders aantrekkelijker vestigingscondities ontstaan.

Een uniek cluster

Het sierteeltcluster in de Duin- en Bollenstreek is een volwaardige Greenport met daarin:

- de teelt van en de handel in sierteeltproducten,
- veilingen,
- veredeling/vermeerdering,
- onderwijs,
- onderzoek,
- voorlichting,
- promotie,
- toeleverende bedrijven.

In de regio wordt tien procent van de Nederlandse bollenproductie gerealiseerd. Door de aanwezige zandgronden kunnen sommige gewassen (Hyacinten) alleen hier worden geteeld. Voor een intensievere vruchtwisseling produceren kwekers naast bollen steeds vaker vaste planten (als plant of voor de bloem).

De streek huisvest veel vooraanstaande exportbedrijven van bollen en vaste planten alsook twee grote bemiddelingsorganisaties, CNB en Hobaho. De van oudsher bestaande centrumfunctie wordt bevorderd door de ligging nabij

belangrijke productiegebieden en de Rotterdamse haven en door de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel.

Veel bloemkwekerijen kennen een beperkte specialisatie. Naast kasproducten als roos, chrysant en gerbera worden veel bloemsoorten geteeld, die elders nauwelijks te koop zijn. Dat maakt het Nederlandse bloemenaanbod breed en aantrekkelijk en zorgt voor productinnovatie. De streek beschikt over veel vooraanstaande veredelings- en vermeerderingsbedrijven.

In en rondom FloraHolland vestiging Rijnsburg zijn veel bloemenexportbedrijven gevestigd.

Onderdeel van Greenport Duin- en Bollenstreek zijn de aanverwante bedrijven en (kennis)instellingen. PPO Lisse (Praktijkonderzoek Plant en Omgeving) doet onderzoek op het gebied van bloembollen, vaste planten en zomerbloemen. De regio beschikt over tuinbouwgerichte onderwijsinstellingen op VMBO-niveau op het gebied van productie, handel en logistiek. Financiële dienstverleners, maar ook transportbedrijven en aannemingsbedrijven hebben veel op de tuinbouw gerichte kennis.

Greenport Duin- en Bollenstreek kent een sterke samenhang tussen haar onderdelen. Die versterken elkaar door samenwerking, kennisuitwisseling en snelle innovatie. Dat zorgt voor economische groei. Maar verdwijnt een element, dan verzwakt dit het geheel (clustertheorie van Michael Porter).

Een uniek toeristisch gebied

Toerisme en recreatie in de Duin- en Bollenstreek rusten op een aantal pijlers:

1. Strand en duinen.
2. Bloemen en bollen.
3. Kunst en cultuur.
4. Hotel- en congresaccommodaties

Opvallend aan het toerisme in de regio is de lengte van het seizoen. Anders dan in vergelijkbare gebieden komt het toerisme hier al in het vroege voorjaar op gang. Dat is een direct gevolg van de aanwezigheid van de bollenvelden en de Keukenhof. Daarom is West-Nederland al vroeg in het seizoen een trekpleister voor toeristen. Naast de kustplaatsen in de streek profiteren ook de steden in de Randstad daarvan. De Duin- en Bollenstreek heeft daarnaast veel populariteit verworven als locatie voor nationale en internationale congressen. Traditioneel is de kust in de zomer een

belangrijke trekker. In toenemende mate komen toeristen ook in andere seizoenen naar onze badplaatsen, om uit te waaien en om het achter-land, het unieke landschap en de cultuur, te verkennen en te beleven.

De vorming van de VVV Holland Rijnland in plaats van de plaatselijke VVV's concentreert de totale toeristische potentie van de Duin- en Bollenstreek en de Leidse Regio.

De internationale bloemententoonstelling Keukenhof, een belangrijke toeristische trekpleister, werkt aan herstructurering van het park. Het Bloemencorso van de Bollenstreek, de Mooiste File van Nederland en het Rijnsburgs Bloemencorso worden gemoderniseerd. Gewerkt wordt aan een Week van de Bollenstreek en een Week van de Kleurige Kust rondom de bloemencorso's. Doel hiervan is om bezoekers van deze evenementen te verleiden langer in de regio te blijven.

Een uniek bedrijfsleven

Naast de sierteelt en het toerisme kent de Duin- en Bollen-streek een veelkleurig bedrijfsleven. Veel van die bedrijven zijn als leverancier, afnemer of anderszins economisch verbonden met het sierteeltcluster. Voorbeelden daarvan zijn de verpakkingsindustrie, uitzendbureaus, de transportsector, loonbedrijven, aannemers, adviesbureaus en de horeca.

Daarnaast zijn er andere in het oog springende bedrijfstakken zoals de visverwerking en de industrie. De aanwezigheid van de Europese ruimtevaartorganisatie Estec en de nabijheid van het kenniscentrum Leiden maken de Duin- en Bollenstreek aantrekkelijk als vestigingsplaats voor kennisintensieve bedrijven. De dorpen in de streek hebben elk voor zich een bloeiende middenstand, zodat bewoners en bezoekers in de streek kunnen winkelen. De werkloosheid in de regio is traditioneel laag. Dit wijst op een van oudsher vitale economie.

De Duin- en Bollen-streek morgen

De ambities van Hou het Bloeiend worden zichtbaar in een beschrijving van de Duin- en Bollenstreek anno 2020. Die toont een vitale economie in een vitaal landschap, waar mens en dier ruimte vinden om goed te leven. Het Pact en het Offensief van Teylingen hebben daarvoor als uitgangspunt gediend. Daarbij gingen de belangen van economie en ecologie hand in hand.

Kenmerken van de Duin- en Bollenstreek anno 2020 zijn:

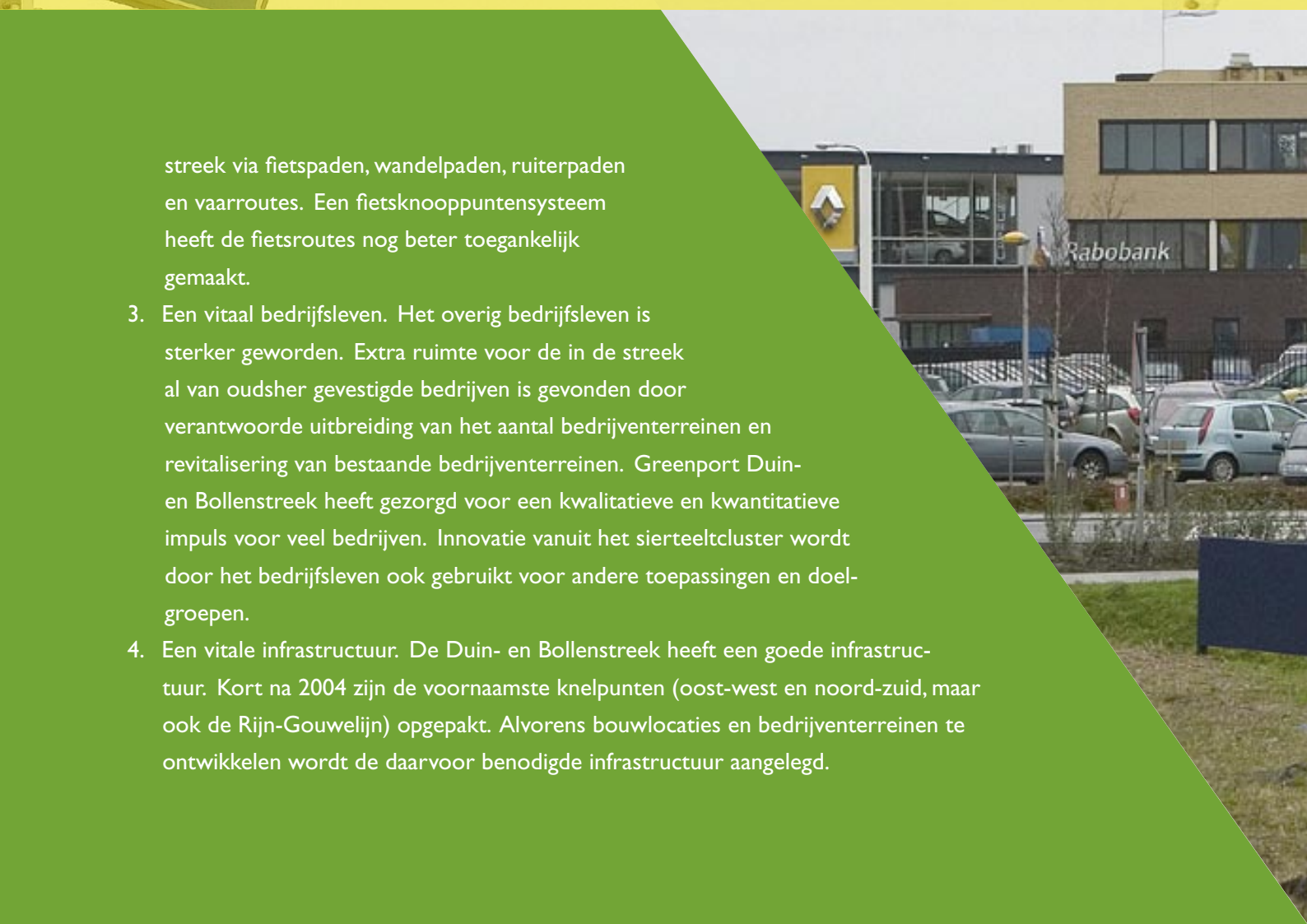
1. Een vitale Greenport. De streek is gevrijwaard van nieuwe grootschalige woningbouw. De bollenvelden zijn integraal onderdeel van de regio. Elementen, die in 2004 nog storend waren, zijn weg uit het landschap. Kwekers en handelaren hebben ruimte om te ondernemen. Bestemmingsplannen bieden handelsbedrijven in bollen en vaste planten zodanige uitbreidingsmogelijkheden dat zij in de streek gevestigd blijven. Waar nodig zijn kassen van elders in de streek uitgeplaatst naar Rijnsburg en Valkenburg. De glastuinbouw en de bloemenhandel zijn daar geconcentreerd. Ruimte voor glas is onder meer gevonden door de toepassing van meervoudig ruimtegebruik. Daartoe is

Greenport Duin- en Bollenstreek allianties aangegaan met andere bedrijven in de streek. De regio beschikt over onderzoeksinstellingen en biedt tuinbouwonderwijs op VMBO-, MBO- en HBO-niveau. Onderwijs en bedrijfsleven zorgen samen voor goed opgeleide mensen voor de sector. De Greenport wordt versterkt door dienstverlenende bedrijven en instellingen.

2. Een vitaal toerisme. Het toeristische bedrijfsleven heeft zijn positie verder versterkt. Gemeentes en provincie werken samen met de VVV Holland Rijnland eendrachtig aan die versterking en er functioneert een recreatief netwerk van hoog niveau. Er is financiële ruimte voor goed landschapsbeheer als belangrijke toeristische waarde. Keukenhof heeft zijn herstructureringsplannen afgerond. De bloemencorso's en de daaromheen georganiseerde evenementenweken trekken veel verblijfstoeristen. Streekbewoners en gasten van elders genieten van het open landschap met zijn interessante vergezichten. Behoud en herstel van die vergezichten krijgen beleidsmatig aandacht. Hetzelfde geldt voor de ontsluiting van de

streek via fietspaden, wandelpaden, ruiterspaden en vaarroutes. Een fietsknooppuntensysteem heeft de fietsroutes nog beter toegankelijk gemaakt.

3. Een vitaal bedrijfsleven. Het overig bedrijfsleven is sterker geworden. Extra ruimte voor de in de streek al van oudsher gevestigde bedrijven is gevonden door verantwoorde uitbreiding van het aantal bedrijventerreinen en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Greenport Duin- en Bollenstreek heeft gezorgd voor een kwalitatieve en kwantitatieve impuls voor veel bedrijven. Innovatie vanuit het sierteeltcluster wordt door het bedrijfsleven ook gebruikt voor andere toepassingen en doelgroepen.
4. Een vitale infrastructuur. De Duin- en Bollenstreek heeft een goede infrastructuur. Kort na 2004 zijn de voornaamste knelpunten (oost-west en noord-zuid, maar ook de Rijn-Gouwelijn) opgepakt. Alvorens bouwlocaties en bedrijventerreinen te ontwikkelen wordt de daarvoor benodigde infrastructuur aangelegd.

5. Een vitaal landschap. Door uitvoering van de afspraken van het Pact en het Offensief van Teylingen is de eertijds verrommelde Duin- en Bollenstreek een vitaal en open landschap geworden. Storende elementen en scheefgegroeide ontwikkelingen hebben plaatsgemaakt voor een ecologisch en toeristisch aantrekkelijk landschap. De oorspronkelijke landschapsstructuur van strandvlaktes en strandwallen, zandgronden en veenweidestroken is daarin weer zichtbaar. Cultuurhistorische en landschappelijke elementen als buitenplaatsen, bollenschuren, hagen en houtwallen hebben een herkenbare plaats en een eigentijdse, vaak toeristische functie. Daardoor blijven ze als vanzelf voor het landschap behouden. Al in 2003 verwierf de Duin- en Bollenstreek van de Provincie Zuid-Holland de status van Provinciaal Landschap. De vitaliteit van de regio is gebleken uit het feit, dat die status sindsdien volledig is waargemaakt.

Colofon

De Stichting Duin- en Bollenstreek Hou het Bloeiend wordt gedragen, bestuurd en gefinancierd door organisaties uit de vijf economische clusters van de streek, te weten:

- de teelt in bollen, bloemen en vaste planten, vertegenwoordigd door de Koninklijke Algemeene Vereeniging van Bloembollencultuur en de Westelijke Land- en Tuinbouworganisatie,
 - de handel in sierteelproducten, vertegenwoordigd door de Koninklijke Bond voor de Groothandel in Bloembollen en Boomkwekerijproducten,
 - de veilingen, vertegenwoordigd door FloraHolland vestiging Rijnsburg, CNB en Hobaho,
 - het bedrijfsleven, vertegenwoordigd door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rijnland en de Vereniging Bedrijfsleven Duin- en Bollenstreek (VBDB),
 - toerisme en recreatie, vertegenwoordigd door de VVV Holland Rijnland, Keukenhof Lisse, Koninklijke Horeca Nederland en Recron Zuid-Holland.
- **Stichting Duin- en Bollenstreek Hou het Bloeiend, Postbus 185, 2160 AB Lisse, tel. 06-20443422 of 071-5250500, e-mail: info@houhetbloeiend.nl, internet: www.houhetbloeiend.nl.**

Alle clusters hebben betrokkenheid en belang bij een letterlijk en figuurlijk bloeiende Duin- en Bollenstreek.

